

Дело C-480/21

Преюдициално запитване

Дата на постъпване в Съда:

3 август 2021 г.

Запитваща юрисдикция:

Supreme Court (Ирландия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

30 юли 2021 г.

Жалбоподатели:

W. O.

J. L.

Ответник:

The Minister for Justice and Equality (министър на правосъдието и равенството, Ирландия)

C-480/21 — 1

SUPREME COURT (ВЪРХОВЕН СЪД, ИРЛАНДИЯ)

[...]

ПРЕЮДИЦИАЛНО ЗАПИТВАНЕ НА ОСНОВАНИЕ ЧЛЕН 267 ОТ
ДОГОВОРА ЗА
ФУНКЦИОНИРАНЕТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ДО СЪДА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

[...] [Състав на Supreme Court]

[...]

**ВЪВ ВРЪЗКА С EUROPEAN ARREST WARRANT ACT 2003 (ЗАКОН
ЗА ЕВРОПЕЙСКАТА ЗАПОВЕД ЗА АРЕСТ ОТ 2003 Г.) (ИЗМЕНЕН)**

ПО ДЕЛОТО, ОТНАСЯЩО СЕ ДО W. O. [...]

СЪС СТРАНИ

**MINISTER FOR JUSTICE AND EQUALITY (МИНИСТЪР НА
ПРАВОСЪДИЕТО И РАВЕНСТВОТО, ИРЛАНДИЯ)**

МОЛИТЕЛ [В ПЪРВОИНСТАНЦИОННОТО ПРОИЗВОДСТВО]

И

W. O.

ОТВЕТНИК [В ПЪРВОИНСТАНЦИОННОТО ПРОИЗВОДСТВО]

И

[...]

**ВЪВ ВРЪЗКА С EUROPEAN ARREST WARRANT ACT 2003 (ЗАКОН ЗА
ЕВРОПЕЙСКАТА ЗАПОВЕД ЗА АРЕСТ ОТ 2003 Г. (ИЗМЕНЕН))**

И ПО ДЕЛОТО, ОТНАСЯЩО СЕ ДО J. L. [...]

СЪС СТРАНИ

**MINISTER FOR JUSTICE AND EQUALITY (МИНИСТЪР НА
ПРАВОСЪДИЕТО И РАВЕНСТВОТО, ИРЛАНДИЯ)**

МОЛИТЕЛ [В ПЪРВОИНСТАНЦИОННОТО ПРОИЗВОДСТВО]

И

J. L.

ОТВЕТНИК [В ПЪРВОИНСТАНЦИОННОТО ПРОИЗВОДСТВО]

**ОПРЕДЕЛЕНИЕ ОТ 30 ЮЛИ 2021 Г.
ЗА ОТПРАВЯНЕ НА ПРЕЮДИЦИАЛНО ЗАПИТВАНЕ ДО**

**СЪДА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ СЪГЛАСНО
ЧЛЕН 267 ОТ ДОГОВОРА [ЗА ФУНКЦИОНИРАНЕТО НА
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ]**

[...] [Процесуален контекст]

предвид обстоятелството, че произнасянето по делото беше насрочено за 23 юли 2021 г. и че решението беше постановено на тази дата в присъствието на представителите на страните, както и че беше предоставена възможност на страните да представят становища по проекта за акт за преюдициално запитване,

предвид фактическата обстановка и данните относно производството, описани в приложения акт за преюдициално запитване,

и предвид обстоятелството, че според настоящия съдебен състав разглеждането на спора между страните по настоящата жалба поражда въпроси, свързани с правилното тълкуване на някои разпоредби от правото на Съюза, а именно Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета, изменено с Рамково решение 2009/299/ПВР на Съвета, както и въпроси, свързани с подходящия критерий, който следва да се приложи, когато е повдигнато възражение съгласно член 37 от European Arrest Warrant Act 2003 (Закон за европейската заповед за арест от 2003 г.), съгласно което разпореждането за предаване на лице, срещу което е издадена европейска заповед за арест, би могло да доведе до нарушаване на неговите права, произтичащи от Европейската конвенция за правата на човека или от Хартата на основните права на Европейския съюз,

ОТПРАВЯ следните въпроси до Съда на Европейския съюз по силата на член 267 от Договора за функционирането на Европейския съюз и съгласно изложеното в посочения акт за преюдициално запитване:

1) Следва ли да се приложи критерият, установен в решение [от 25 юли 2018 г., Minister for Justice and Equality (Недостатъци на съдебната система) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586)], и потвърден в решение [от 17 декември 2020 г., Openbaar Ministerie (Независимост на издаващия съдебен орган) (C-354/20 PPU и C 412/20 PPU, EU:C:2020:1033)], когато е налице реален риск жалбоподателите да бъдат изправени пред съдилища, които не са създадени със закон?

2) Следва ли да се приложи критерият, установен в решение [от 25 юли 2018 г., Minister for Justice and Equality (Недостатъци на съдебната система) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586)] и потвърден в решение [от 17 декември 2020 г., Openbaar Ministerie (Независимост на издаващия съдебен орган) (C-354/20 PPU и C 412/20 PPU, EU:C:2020:1033)], когато лице, оспорващо искане в рамките на европейската заповед за арест, не може да удовлетвори този критерий поради факта, че към съответния момент не е възможно да се установи съдебният състав, който ще разгледа случая на лицето, поради случайното разпределение на делата?

3) Представлява ли нарушение на основното съдържание на правото на справедлив съдебен процес, предполагащо изпълняващата държава да откаже предаването на жалбоподателите, липсата на ефективно правно

средство за защита, чрез което да се оспори действителността на назначаването на съдии в Полша, при обстоятелства, при които е видно, че към съответния момент жалбоподателите не могат да установят, че съдилищата, пред които ще бъдат изправени, ще се състоят от съдии, чието назначаване е недействително?

И РАЗПОРЕЖДА срокът на освобождаване под гаранция на жалбоподателите да бъде удължен [...] и производството по жалбите [срещу решенията на High Court от 4 февруари 2021 г.] да бъде спряно докато Съдът на ЕС се произнесе по преюдициалните въпроси или до приемането на друго решение

[...]. [Относно заплащането на разноските във връзка с националното производство]

[...]

Съставено на 30 юли 2021 г.

AN CHÚIRT UACHTARACH
SUPREME COURT (ВЪРХОВНИЯТ СЪД)

[...] [Състав на Supreme Court]

по дело със страни

WO

Жалбоподател

И

MINISTER FOR JUSTICE AND EQUALITY (МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО И РАВЕНСТВОТО)

Ответник

[...]

по дело със страни

J. L.

Жалбоподател

И

MINISTER FOR JUSTICE AND EQUALITY (МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО И РАВЕНСТВОТО)

Преюдициално запитване от 30 юли 2021 г.**Въведение**

1. Върховният съд реши да постави на Съда на Европейския съюз, на основание член 267 от Договор за функционирането на Европейския съюз, въпроси във връзка с Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета [от 13 юни 2002 година относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки (ОВ L 190, 2002 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 3)], изменено с Рамково решение 2009/299/ПВР на Съвета [от 26 февруари 2009 г. (ОВ L 81, 2009 г., стр. 24)], както и във връзка с подходящия критерий, който следва да се приложи, когато е повдигнато възражение съгласно член 37 от Закона за европейската заповед за арест от 2003 г., съгласно който разпореждането за предаване на подсъдимо лице, срещу което е издадена европейска заповед за арест, би могло да доведе до нарушаване на неговите права, произтичащи от Европейската конвенция за правата на човека (наричана по-нататък „ЕКПЧ“) или от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“). В решение [от 25 юли 2018 г., Minister for Justice and Equality (Недостатъци на съдебната система) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586), наричано по-нататък „решението LM“)], след като е сезиран с преюдициално запитване, Съдът приема, че от националните съдилища се изисква извършването на двуетапен анализ, когато обвиняемо лице се противопоставя на предаването въз основа на твърдението, че е налице риск от нарушение на неговите права съгласно правото на Съюза: първо, националната юрисдикция трябва да установи дали са налице общи или системни недостатъци в издаващата държава членка, които водят до нарушение на правата, произтичащи от ЕКПЧ или от Хартата, и второ, тази юрисдикция трябва да установи дали има сериозни и потвърдени основания да се счита, че ще бъде нарушено същественото съдържание на основното право. Този критерий неотдавна бе потвърден от Съда в решение от 17 декември 2020 г., Openbaar Ministerie (Независимост на издаващия съдебен орган) (C-354/20 PPU и C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, (наричано по-нататък „решение L и P“).

Фактите

2. По отношение на г-н О. и г-н Л. са издадени няколко европейски заповеди за арест, с които се иска тяхното екстрадиране в Република Полша (наричана по-нататък „Полша“). По отношение на първия жалбоподател са издадени четири европейски заповеди за арест, две от които са издадени от областния съд в Люблин, а другите две — от районните съдилища в Зджислав Лукашевич и Замошч. С три от тези европейски заповеди за арест се иска предаването на г-н О., за да бъде изправен пред съд по обвинения за

редица отделни престъпления, а с една от тях се иска предаването му, за да му бъде наложено наказание лишаване от свобода по силата на вече постановени присъди от полските съдилища. По отношение на втория жалбоподател е издадена европейска заповед за арест от областния съд в Жешов във връзка с пет престъпления.

Производството в Ирландия

3. Спрямо г-н О. и г-н L. е образувана редовната процедура за изпълнение на тези европейски заповеди за арест, а именно по искане на министъра (молител в първоинстанционното производство и ответник в производството по обжалване). Делата са разгледани заедно пред High Court. И по двете дела европейските заповеди за арест са обжалвани на няколко основания и, макар по всяко от делата да са постановени отделни съдебни решения, тези съдебни решения се отнасят до един и същ основен въпрос и съдът се е произнесъл по тях по един и същ начин. С решенията, постановени от High Court (Висшия съд) и по двете дела, се уважават исканията на министъра и се разпорежда предаването на г-н О. и на г-н L. [...]. Жалбоподателите оспорват тези решения пред настоящия съд, като жалбите им са допуснати за разглеждане с определения от 9 март 2021 г. [...].

4. По същество жалбоподателите поддържат, че след постановяването на решение *Celmer* [бел. пр.: решение, постановено от Върховния съд на Ирландия по делото, което е в основата на решение LM] положението в Полша се е променило. Законът за устройството на общите съдилища (наричан по-нататък „новото законодателство“) е гласуван на 20 декември 2019 г., приет е от полския законодател на 23 януари 2020 г. и влиза в сила в Полша на 24 февруари 2020 г., което според жалбоподателите поражда риск съдилищата в Полша, които разглеждат техните дела, да не бъдат създадени в съответствие със закона по начина, посочен неотдавна от Съда в решение А. В. и др. (Назначаване на съдиите във Върховния съд — Обжалване), C-824/18, ECLI:EU:C:2021:153. Освен това жалбоподателите изтъкват, че в Полша не съществува никакъв механизъм за оспорване на незаконосъобразността. Ответникът в настоящото производство посочва, че жалбоподателите по същество искат от Съда да не извършва втория етап на проверката, посочена в решение LM. Ответникът подчертава, че не съществува никаква национална или международна практика, съгласно която дадено лице може да се оплаче от напълно теоретично нарушение на неговите права. Всъщност страната трябва да докаже някаква връзка между твърдяното нарушение и нейния конкретен случай, като при липса на такива доказателства доводите на жалбоподателите не могат да бъдат приети.

Становищата на страните в производството

5. В рамките на устните състезания пред Supreme Court (Върховния съд) основният довод на жалбоподателите е, че решение L. M., с което се

въвежда двуетапен подход при преценката на възражението срещу искането на предаване поради нарушение на принципа за правовата държава, не се прилага към фактите по настоящото дело, тъй като това решение се отнася само до въпроси, свързани с независимостта на съдебната власт, която според жалбоподателите представлява различно съображение от това за законоустановеността на съда. Според жалбоподателите ако съответната полска юрисдикция не е създадена в съответствие със закона, лицето, чието предаване се иска, не би разполагало с ефективни правни средства за защита. В настоящото дело се повдигал въпросът не за независимостта, а за законоустановеността на съда. При това положение въпросът за независимостта на съда възниквал единствено, когато съдът е създаден в съответствие със закона. Жалбоподателите посочват, че съществува реална опасност всеки съд, пред който бъдат изправени, да не бъде законоустановен в резултат на новото законодателство и на другите изменения, въведени след 2015 г., в противоречие с изискванията по член 47 от Хартата и по членове 6 и 13 от ЕКПЧ. При тези обстоятелства те не разполагали с ефективни правни средства за защита, както изисквали ЕКПЧ и на Хартата. Жалбоподателите посочват, че решение L. M. се отнася до въпроси, свързани с независимостта, докато в настоящото дело ставало въпрос за едно установимо основно право, а именно правото на ефективни правни средства за защита, което им било отнето в резултат на скорошните законодателни промени в Полша. Според жалбоподателите това разграничение е важно, тъй като правото на ефективни правни средства за защита е по-малко субективно от въпроса за независимостта и следователно в по-малка степен свързано с личните характеристики на лицето, чието предаване се иска.

6. Ответникът по жалбата изтъква, че жалбоподателите се стремят към значително отклонение от трайно установения принцип, съгласно който страната трябва да докаже, че нейното конкретно положение създава реален риск от нарушение на право, което се защитава съгласно Конвенцията и/или Хартата. Ответникът по жалбата уточнява, че жалбоподателите не посочват на какво основание правото на ефективни правни средства за защита трябва да се разглежда по различен начин от всяко друго право, произтичащо от Конвенцията, и че в практиката на Съда и на ЕКПЧ последователно е следван подходът, съгласно който трябва да съществува реална опасност от нарушение на правото на лицето, чието предаване се иска, във връзка с правото да не бъде подлагано на унижително и/или нечовешко третиране (решение от 5 април 2016 г., Aranyosi и Căldăraru, съединени дела C-404/15 и C-659/15 PPU, EU:C:2016:198; решение на ЕСПЧ, Saadi c/y Италия, жалба № 37201/06, 2009 г., том 49 E.H.R.R., 30) или трябва да съществува реален риск от нарушение на същественото съдържание на правото на справедлив съдебен процес (решение L. M.; и решение L. и P.). Ответникът по жалбата изтъква, че няма основание да се приеме, че същият критерий не трябва да се прилага по отношение на правото на ефективни правни средства за защита. Той се позовава на решение Minister for Justice c/y Brennan [2007] 3 I.R. 732, като поддържа, че принципът, съгласно който дадена страна трябва

да докаже връзка между нарушението на правото и нейното конкретно положение, е принцип и на вътрешното право. Твърдяното обстоятелство трябвало да засяга лицето, чието предаване се иска. Ответникът по жалбата посочва също, че би било необичайно да се изисква от страната да докаже наличието на точно определен риск, когато твърди потенциално нарушение на правото и да не бъде подлагана на унижително и нечовешко отношение, а да не се изисква доказателство за наличието на точно определен риск в случай на евентуално нарушение на правото на ефективни правни средства за защита.

7. Ответникът посочва и други основания за придържане към подхода, установен в решение L. M.: на първо място, в Рамково решение 2002/584 се уточнява, че заповедта за арест се изпълнява, освен ако не е установено някое от посочените основания за отказ. Освен това ответникът по настоящата жалба изтъква, че ако е достатъчно лицето, чието предаване се иска, да докаже само наличието на общи или системни недостатъци в издаващата държава членка, то всички издадени от тази държава членка европейски заповеди за арест биха могли да бъдат оспорени и това би изпразнило от съдържание прилагането на Рамковото решение по отношение на тази държава членка. Ответникът счита, че подобно заключение би било проблематично. Той припомня, на първо място, че съгласно член 7 ДЕС, когато Европейският съвет констатира тежко и продължаващо нарушение в издаващата държава членка на принципите, прогласени в член 2 ДЕС, прилагането на Рамково решение 2002/584 може да бъде спряно по отношение на тази държава членка и отказът да се изпълни всяка заповед съгласно Рамковото решение може да бъде постановен без конкретна преценка (вж. т. 72 и 73 от решение L. M.). Второ, ответникът изтъква, че допускането на отказ на основание на общи недостатъци би довело до фактическа безнаказаност на лицата, които се опитват да избегнат осъждане или наказание, наложено от издаващата държава членка, тъй като те биха могли успешно да оспорят европейска заповед за арест без никакви доказателства, свързани с тяхното конкретно положение. Ответникът уточнява, че в случая става въпрос за позиция, която би била в противоречие с основната цел на Рамковото решение, която е предотвратяване на безнаказаността на лицата, чието предаване се иска, когато те се намират на територия, различна от тази, на която са извършили престъплението (вж. т. 59 и 60 от решение L и P). Ответникът подчертава, че Съдът е уточнил, че критерият, който следва да се приложи, когато основанието за отказ от предаване е, че съществува реален риск от нарушение на съответното основно право поради системни или общи недостатъци в издаващата държава членка, като изпълняващият съдебен орган трябва да направи конкретна и точна преценка дали има сериозни и потвърдени основания да се счита, че лицето, чието предаване се иска, ще бъде изложено на подобен риск, ако бъде предадено на последната държава (вж. решение Aranyosi и решение L. M.). При това положение според ответника липсата на провеждане на втория етап от проверката би засегнало самата цел на системата на европейски заповеди за арест.

8. Жалбоподателите поддържат, че разглежданият в случая принцип за „ефективна правна защита“, прогласен в член 19, параграф 1 ДЕС, има връзка с членове 6 и 13 от ЕКПЧ и член 47 от Хартата, поради което, независимо че организацията на правораздаването е въпрос от компетентността на държавите членки, последните трябва да спазват правото на Съюза, включително член 19, параграф 1 ДЕС. В подкрепа на тезата си жалбоподателите цитират решение по дело Европейска комисия с/у Полша (Независимост на общите съдилища), дело C-192/18, ECLI:EU:C:2019:924. Като се позовават решение HG & Simpson по съединени дела C-542/18 RX-II и C-543/18 RX-II, ECLI:EU:C:2020:232, жалбоподателите изтъкват също, че Съдът е признал, че член 47 включва правото на позоваване на нарушение на правото на справедлив съдебен процес и че съдилищата трябва да могат да контролират нередовностите при назначаването на съдиите. Жалбоподателите уточняват, че решение Simpson предвижда задължение за националните съдилища да проверяват всяка нередовност при назначаването на съдиите, за да спазят изискването по член 47. Жалбоподателите се позовават и на решение по дело Ástráðsson с/у Исландия и поддържат, че дори когато е предвиден контролен механизъм, от значение е качеството на контрола. По това дело ЕСПЧ приема, че контролът върху нередовностите при назначаването е недостатъчен, тъй като не е бил разгледан въпросът дали съдът е бил *създаден със закон*. Ответникът изтъква, че правото на ефективни правни средства за защита може да възникне само когато първоначално е установено някакво друго право, за което жалбоподателите твърдят, че е било нарушено или има вероятност да бъде нарушено, като се имат предвид обстоятелствата по случая, и което следователно налага правна защита. ЕСПЧ неколkokратно потвърждава, че правото на ефективни правни средства за защита няма самостоятелно съществуване. То само допълва останалите материални права, прогласени в Конвенцията и протоколите към нея. Освен това Съдът е приел във връзка с прогласеното в член 47, първи параграф право на ефективни правни средства за защита, че „[...] признаването на посоченото право в конкретен случай означава — както следва от член 47, първи параграф от Хартата — че изтъкващото го лице се позовава на права или на свободи, гарантирани от правото на Съюза“ (А. В. и др., дело C-824/18, т. 88). Ответникът изтъква, че не съществува никакво принципно основание нито в националната съдебна практика, нито в практиката на Съда или на ЕСПЧ, което да предполага, че правото на ефективни правни средства за защита е от такова естество, че общите недостатъци в способите за защита, които са на разположение в издаващата държава, автоматично да биха довели до отказ за предаване.

9. Жалбоподателите поддържат, че създаването на съд в съответствие със закона е неоспорим елемент от правовата държава и е признато за такъв както от ЕСПЧ, така и от Съда. Според тях, видно от съдебната практика, правовата държава предполага *по-специално* подходяща процедура по назначаване на съдиите. Те се позовават на Ástráðsson с/у Исландия и L и P, като твърдят, че разглеждането на въпроса дали даден съд е „създаден със

закон“ е въпрос, различен от въпроса за безпристрастността или независимостта на този съд при изпълнение на функциите му след неговото създаване, поради което спрямо него са приложими различни съображения.

10. Жалбоподателите поддържат по същество, че разглеждането на въпроса дали даден съд е създаден в съответствие със закона предхожда напълно преценката на независимостта. С други думи, първо се задавал въпросът дали съответният съд е създаден със закон. По същество се поддържа, че въпросът дали съдът, пред който жалбоподателите ще бъдат изправени, е създаден със закон, представлява оплакване, различно от разглеждането от Съда в решение L. M. и по-наскоро в решение L. и P. Ако този съд не отговарял на критериите по член 6 от ЕКПЧ и на член 47 от Хартата, разглеждането от Съда приключвало, тъй като предметът на разглеждане се изчерпвал. С други думи, ако съдът не е създаден със закон, не се поставял въпросът за независимостта или безпристрастността. Поради тези съображения се поддържа, че Висшият съд не следвало да разглежда личното положение, естеството на разглежданото престъпление и фактическите обстоятелства, при които е издадена съответната заповед за арест, тъй като тези въпроси са външни спрямо основния въпрос относно начина на създаване на съда.

11. Ответникът изтъква, че разграничението между независимостта и начина на създаване на съда е изкуствено, тъй като както правото на изслушване пред съд, създаден със закон, така и правото на изслушване от независим и безпристрастен съд, са различни аспекти на едно и също право съгласно член 47 от Хартата и прилагането на два различни критерия към две части на едно и също право би било неестествено. Такова разграничение изобщо не било установявано от който и да е съд в миналото. Правото на независим съд и правото на съд, създаден със закон, били част от едно и също основно право. В този смисъл била и съдебната практика (*HG & Simpson*). Освен това ответникът поддържа, че Съдът е уточнил, че целта на изискването съдилищата да са създадени със закон е „да гарантира независимостта на съдебната от изпълнителната власт“ (*FV c/у Съвет на Европейския съюз*, дело T-639/16 P). Ответникът изтъква, че въпросът за разграничението между независимостта и начинът на създаване, разглеждан в *Ástráðsson*, трябва да се постави в контекст. Макар по това дело Съдът да е направил разграничение между безпристрастност и независимост, като се има предвид, че безспорно са съществували нередовности съгласно националното право при назначаването на съдия в исландския апелативен съд, ЕСПЧ разглежда по-нататък и дали нередовността е имала последици за жалбоподателя. Ответникът посочва, че в конкретния случай жалбоподателят би могъл да се оплаче само от нарушение на правата му по член 6, тъй като би могъл да докаже наличието на нередовност при назначаването на един от съдиите, които са разгледали неговото дело. С други думи, той би могъл да докаже, че нередовността го е засегнала в конкретния случай. Ответникът подчертава, че жалбоподателите не са привели убедителни доказателства, позволяващи да се приеме, че всеки от

съдиите, пред които е възможно да бъдат изправени, е бил назначен в несъответствие с полското законодателство. Така, според ответника, за да бъдат уважени оплакванията им, жалбоподателите трябва да докажат, че правото, свързано с начина на създаване на съда, е коренно различно от правото на изслушване пред независим съд или от всяко друго право. Нямамо обаче съдебна практика, в която да е възприет подобен подход.

12. В хода на разглеждането настоящият съд е взел предвид доказателствата, представени пред Висшия съд от г-жа Dąbrowska, полски адвокат, която е представила редица доклади от името на жалбоподателите. Важно е да се отбележи, че на този етап не е възможно да се установят точните съдебни състави, пред които жалбоподателите ще бъдат изправени поради системата за случайно разпределение на делата. Взети са предвид и представените пред Висшия съд редица документи, включително становище относно новото законодателство на полския комисар по правата на човека, д-р Vodnar, доклади на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ), както и доклад на Венецианската комисия от 30 декември 2019 г., придружен от резолюцията на Върховния съд на Полша от 23 януари 2020 г. Настоящият съд е взел предвид и изтъкнатия от г-жа Dąbrowska конфликт между Върховния съд на Полша и Конституционния съд на Полша във връзка с новото законодателство.

13. Висшият съд е поискал допълнителна информация от издаващия орган по отношение на г-н О., като тази информация потвърждава, че съгласно член 26, параграф 3 от новото законодателство оспорването на съдебния състав не се разглежда, ако е свързано установяването или преценката за законосъобразността на назначаването на съдията или с неговата легитимация да изпълнява функции в рамките на съдебната система.

Забележки

14. Настоящият съд е добре запознат със системните недостатъци по отношение правовата държава, които преди това са били констатирани по дело *Celmer* в различните му етапи, както и в практиката на Съда по дела като *L. M.* и по-скорошното *L. и P.*, като тези недостатъци са още по-проблематични към настоящия момент, след приемането на новото законодателство. В резолюцията си от 23 януари 2020 г. Върховният съд на Полша посочва, че съдебният състав „е неправомерно назначен“, когато съдебният състав включва лице, назначено като съдия в общ съд (и от други съдилища) с акт на Националния съдебен съвет, сформирани съгласно Закона от 8 декември 2017 г. и някои други закони, ако при конкретни обстоятелства неправомерното назначаване води до нарушение на стандартите за независимост по смисъла на Конституцията на Полша, член 47 от Хартата и член 6, параграф 1 от ЕКПЧ (вж. резолюция № 2). Трудно мислимо е по-сериозно осъждане на системата за назначаване на съдии от страна на Върховен съд на дадена държава. Настоящият съд счита,

че състоянието на правовата държава в Полша е още по-тревожно и тежко, отколкото към момента, на който Съдът е постановил решение L. M. Настоящият съд (съдия O'Donnell J.) е установил в решение по дело *Celmer c/y Minister for Justice and Equality* [2019] IESC 80, т. 85:

„Склонен съм да се съглася със съдията от първа инстанция, че възможността системни недостатъци на дадена система сами по себе си да представляват достатъчно съществено нарушение на основното съдържание на правото на справедлив съдебен процес, задължаващо изпълняващия орган да откаже предаването, не може и не следва да се отхвърля на общо основание. Такъв би могъл да бъде случаят например когато констатираният системен недостатък е толкова мащабен и всеобхватен, че би породил преки и неизбежни последици за съда на издаващата държава, както и за всяко отделно съдебно производство по конкретно обвинение. Съгласен съм със съдията от първа инстанция също, че от решението на Съда на Европейския съюз следва, че системните промени, настъпили в Полша, макар и несъмнено тежки и сериозни, сами по себе си не могат да се считат за достатъчни за реализирането на тази възможност по настоящото дело“.

15. Към настоящия момент изглежда, че са налице сериозни проблеми във връзка с валидността на процедурата по назначаване на съдиите в Полша. Всъщност жалбоподателите в главното производство не са в състояние да установят съдиите, пред които ще бъдат изправени, поради действащата система за случайно разпределение на делата. Дори и да се приеме, че те могат да установят съдиите и да установят, че съдиите са били неправомерно назначени и следователно не представляват съд, създаден със закон, се налага изводът, че по силата на новото законодателство, и по-специално на член 26, параграф 3 от него, жалбоподателите не разполагат с никаква възможност да оспорят действителността на съдебния състав, на който е разпределено разглеждането на делото им. При това положение се поставя въпросът дали системните недостатъци на полската система сами по себе си представляват достатъчно нарушение на основното съдържание на правото на справедлив съдебен процес, задължаващо изпълняващия орган, в случая Ирландия, да откаже предаването. Отговорът на този въпрос не е категоричен.

16. Настоящият съд е запознат с ново решение на Съда по дело *Комисия/Република Полша*, дело C-791/19, EU:C:2021:596, относно правовата държава, независимостта на съдебната власт и правните последици на дисциплинарните производства срещу съдии. Това решение е постановено след заседанието пред настоящия съд и макар да не е било взето предвид от настоящия съд, следва да се отбележи, че то задълбочава загрижеността по отношение правовата държава в Полша и последиците за лицата, изправени пред нейните съдилища.

Преюдициалните въпроси

17. При тези обстоятелства настоящият съд отправя до Съда на Европейския съюз следните преюдициални въпроси:

[...] [Въпроси, както са изложени в уводното определение]

Искане за разглеждане на преюдициалното запитване по реда на бързо производство

18. Върховният съд иска от Съда на Европейския съюз да разгледа преюдициалното запитване по реда на бързо производство съгласно член 105 от Процедурния правилник на Съда. Върховният съд счита, че с оглед на изложените по-горе съображения жалбите поставят основни въпроси от националното право и от правото на Съюза и поради това следва да се разгледат спешно по реда на бързо производство. Трябва да се изтъкнат по-специално следните обстоятелства:

- а) На жалбоподателите, макар и да не са задържани, са наложени парични гаранции, които представляват ограничение на тяхната свобода;
- б) Отговорите на поставените въпроси ще бъдат определящи за преценката дали жалбоподателите ще бъдат предадени или не. В това отношение следва да се отбележи, че ирландските съдилища не могат да се произнесат окончателно по предаването до произнасянето по преюдициалното запитване;
- в) Отговорите на поставените въпроси могат да бъдат решаващи за преценката относно предаването на други лица, спрямо които е издадена европейска заповед за арестот Полша;
- г) В случай че до произнасянето по преюдициално запитване други лица, спрямо които е издадена европейска заповед за арестот Полша, не бъдат предадени в Полша, това може да доведе до фактическото спиране на прилагането на Рамковото решение през този период между Ирландия и Полша;
- д) Като се има предвид, че броят на европейските заповеди за арест, издадени от Полша, съставлява почти половината от броя на ежегодно изпълняваните от Ирландия европейски заповеди за арест, това има важни последици за прилагането на Рамковото решение от Ирландия;

По тези съображения Върховният съд счита, че са изпълнени условията за разглеждане по реда на бързо производство.

[Подпис на председателя на апелативния съд, който е *служебен* член на
Върховния съд]

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ